

Olje og energidepartementet

Postboks 8148

Dep0033 Oslo

Oslo, 25.01.2020

Klage på godkjenning av alle 3 MTA-planer for Øyfjellet vindkraftverk.

Motvind Norge klager med dette på godkjenning av alle tre MTA-planer for Øyfjellet vindkraftverk. Dette gjelder vedtak om godkjenning av konsesjonsendring datert 18.12.2019 ref.: 201104174-167, vedtak om godkjenning av detaljplan, miljø-, transport- og anleggsplan og andre konsesjonsvilkår datert 18.12.2019 ref.: 201707386-83 og vedtak om godkjenning av miljø-, transport – og anleggsplan for nettilknytning datert 18.12-2019 ref.: 201707386-82, Øyfjellet vindkraftverk.

Motvind Norge har rettslig klageinteresse jf. vedlegg.

Begrunnelsen for klagen inneholder følgende punkter:

1. Arbeidet på adkomstveien må stanses til klagebehandlingen er ferdig.
2. Forvaltningsloven er ikke overholdt i saksbehandlingsforløpet.
3. Konsesjonen har ikke tilstrekkelig hjemmel i energiloven.
4. MTA-planen er mangelfull og oppfyller ikke krav til synliggjøring av visuelle konsekvenser.
5. Naturmangfold er mangelfullt beskrevet. Feil faktum gir feil beslutningsgrunnlag.
6. Vilkåret om reindrift er ikke oppfylt. Avbøtende tiltak har ikke reell verdi.
7. Vilkåret om iskast er mangelfullt beskrevet. Avbøtende tiltak har ikke reell verdi.
8. Vilkår om støy bygger på foreldet forståelse av støyforskriften.

***

Begrunnelse:

1. **En reell to-instansbehandling forutsetter at anleggsarbeidet stanses inntil klagebehandlingen er ferdig. På Øyfjellet har arbeidet med anleggsveien startet, før klagebehandlingen er ferdig.**

Begrunnelsen for kravet ligger i forvaltningens grunnleggende plikt til å klagebehandle vedtak. Retten til to-instansbehandling er en del av rettsikkerheten til borgerne. Prinsippet er også lagt til grunn i NVEs egen veileder «*Rettleiar for utarbeiding av miljø-, transport- og anleggsplan (MTA) for anlegg med konsesjon etter energilova*» (06-2011) som innledningsvis sier at

«MTA skal vere godkjend av NVE før anleggsarbeida tek til. Normalt må ein rekne med ei sakshandsamingstid på inntil tre månader etter at NVE har motteke komplett plan. Handsamingstida kan vere avhengig av behovet for høyring av planen (sjå nedanfor). Det vil normalt òg vere behov for synfaring på bar mark før MTA vert godkjent av NVE. Dette må tiltakshavar ta omsyn til i sin

planlegging.» Normal saksbehandlingstid etter forvaltningsretten inkluderer tiden det tar å klagebehandle et vedtak.

Det burde ikke være nødvendig å måtte argumentere for grunnleggende rettsikkerhetsregler i saksbehandlingen, og reelle hensyn tilsier også at arbeidet som gjøres med anleggsveien er egnet til å binde opp forvaltningen til å fatte vedtak som følger opp arbeidet som er igangsatt. I tillegg innebærer arbeidet store naturinngrep som kan vise seg unødvendige hvis konsesjonen og MTA-planen ikke godkjennes. At anleggsarbeidet med veien og øvrig saksbehandling ikke er samordnet er et brudd på plan- og bygningslovens § 3-1, 2. ledd som alle planmyndigheter, herunder NVE i denne saken, er underlagt. Det er også god forvaltningsskikk og i tråd med rettsikkerhetsprinsipper at et vedtak godt kan gis før alle tillatelser er gitt, men at arbeidet ikke kan igangsettes før alle tillatelser er i orden. Det kan være vedtak i annet lovverk som er under behandling i andre instanser, som ikke er sjekket ut av planmyndigheten.

Det følger av dette at anleggsarbeidene må stanses inntil alle tillatelser er i orden.

2. Saksbehandling og lovgrunnlag

2.1. Systematiske brudd på forvaltningsloven.

Øyfeltet vindkraftverk har en uoversiktlig planprosess. Det gjør det utfordrende for berørte legfolk å ivareta sine interesser. Motvind Norge har også fått opplyst at det er flere berørte naboer som ikke har vært en del av saksbehandlingsprosessen. Dette gjelder bl.a. hytteeiere ved Hundålvatnet og hytteeierforeningen, som ikke har fått varsel om vedtak eller underretning som saken. Dette til tross for at de på eget initiativ har hatt møte med Eolus, og at de vil bli direkte berørt av en eller to turbiner (nr. 12 og nr. 23).

Berørte til forvaltningsvedtak etter energiloven skal behandles som part, og både få mulighet til å komme med innsigelse til planene og få varsel om vedtak og klageadgang i henhold til forvaltningsloven. Arealtiltak av denne størrelsen skal i andre sammenhenger reguleres og ville da vært underlagt samme varslingsregler som ved regulering (annonsering og høringer med skriftlig varslingsregler av alle parter/gjenboere, grunneierlag og relevante interesseorganisasjoner). I energilovsakene tilfredsstillt ikke varslingen en ordinær byggesak, men prosessen kan likevel ende opp med statlig planvedtak uten klagerett. Eolus og NVE har i praksis fulgt nabolovens prinsipper, og kun forhold seg til grunneiere i planområdet. Dette har medvirket til at parter med åpenbar rettslig interesse ikke har kunnet ivareta sine interesser.

2.2. Forvaltningslovens status er uklar.

Det går heller ikke tydelig fram av godkjenningen at forvaltningsloven gjelder. I godkjenning av MTA-planene henvises det til konsesjonen som hjemmel (s.3). Forvaltningsmyndigheten hevder samtidig i diskursen at konsesjonene «ligger fast». Hvis MTA-planen er et vedtak med hjemmel i konsesjonen, er det ikke logisk at konsesjonen «ligger fast», og det er heller ikke i tråd med forvaltningsrettens prinsipper om klage og muligheten til å endre vedtak at konsesjonen i alle tilfeller ligger fast. På grunn av den lange tiden mellom rammetillatelse og innhold er det laget en konstruksjon som hverken tilfredsstillt hensynene god forvaltningsskikk eller forutberegnelighet for næringslivet. De sistnevnte kan erfare at de må trekke tilbake konsesjoner fordi det i klagebehandlinger kommer fram at kunnskapsgrunnlaget er vesentlig endret. Dette er uklart.

Hvis det f.eks. i MTA-planen blir synliggjort konsekvenser og forhold som ville ha hatt betydning for om konsesjonen ble gitt, holder ikke argumentasjonen om «at konsesjonen ligger fast». Et

rammevedtak fra mange år tilbake i tid kan fort vise seg utilstrekkelig når det blir fylt med innhold mange år senere. Dette er også grunnen til at det ikke er mulig å gi utsatt frist for idriftsettelse for tilsvarende rammetillatelser etter plan- og bygningslovens § 21-9. Det bør være mulig å ta hensyn til ny kunnskap og endrede forhold, og for å ta hensyn til dette må tillatelser som ikke er tråd med de endrede oppfatningene kunne falle bort, og konsesjonæren må henvises til å søke på nytt med ny konsekvensutredning.

I tillegg kommer at når de nye omstendighetene eller synliggjøringen viser at konsesjonen ender opp med et «sterkt urimelig resultat», er det etter normale forvaltningsrettslige prinsipper og fvl. § 35, mulig å omgjøre konsesjonsvedtakene. På denne måten kan ikke konsesjonene ligge fast.

Motvind Norge mener den systematiske feiltilnærmingen til berørte parter rettigheter etter forvaltningsloven har gått utover rettsikkerheten, og fordi det er en systematisk feil i saksbehandlingen som gjelder omtrent alle konsesjoner, er dette så alvorlig at denne og andre konsesjoner må trekkes tilbake.

MTA-planens hjemmel i konsesjonen, kan innebære at konsesjonen må endres eller trekkes tilbake pga. forhold som viser seg fram i behandlingen av MTA-planen.

3. MTA-planenes hjemmel – konsesjonen – har ikke tilstrekkelig hjemmel i energiloven.

Øyfjellet vindkraftverk er planlagt bygd i Nordland fylke, et område med 7 TWH kraftoverskudd. Vindkraftverket er altså et rent kommersielt prosjekt som ikke er nødvendig med hensyn til forsyningssikkerheten.

Området har allerede store naturinngrep pga. de store vannkraftverkene som genererer overskuddet på 7 TWH. Hundålvatnet er f.eks. allerede demmet opp med store omkostninger for naturmiljøet, og der to gårdsbruk ble underlagt vann.

Meningen med vannkraftutbyggingene var å gi strøm til industriproduksjonen i regionen, bl.a. aluminiumsverket i Mosjøen, og de har etter det Motvind Norge kjenner til en avtale om kjøp av 3 TWH strøm fra vannkraftprodusenten i regionen.

Samtidig er det kjent at Alcoa planlegger å kjøpe strømmen fra vindkraftverket, og at det hevdes at fortsatt drift er avhengig av dette. Vindkraftverket vil pga. alle de økonomiske insentivene, gi billigere strøm enn det vannkraften kan gi. Insentivene er bl.a. grønne sertifikater subsidiert over nettleia av vanlige strømkunder, gunstige avskrivingsregler, og ingen tilsvarende skatt som på vannkraften. Garantiinstituttet for eksportkreditt, GIEK, har i tillegg signalisert garantier for at strømmen betales. Under slike forhold er det ikke rart at vindkraftprosjektet er bedriftsøkonomisk lønnsomt.

Konsesjonens lønnsomhetsvurdering er dermed indirekte basert på at Alcoa skal få billigere kraft enn det de allerede får fra vannkraftverket.

Spørsmålet Motvind Norge stiller, er om dette er i tråd med en samfunnsmessig rasjonell energiproduksjon, og det er på denne bakgrunn vi mener konsesjonen mangler hjemmel.

Ytterligere begrunnelser for dette er at hensynene bak energiloven er og har alltid vært forsyningssikkerhet. Denne er sikret med utveksling gjennom utenlandskabler og mulighet for salg av overskuddskraft, men det er ikke tydelig at bestemmelsen hjemler ren overskuddsproduksjon.

Hjemmelsproblemet viser seg når vurderingene som er gjort for Øyfjellets rene kommersielle produksjon av overskuddskraft er de samme som gjøres for konsesjoner som gis med hensyn til forsyningssikkerhet.

Motvind Norge mener dette er en blindsoner det ikke er tatt høyde for hos lovutøver i forvaltningen, da vektingen av f.eks. naturinngrep må veie mye tyngre i de konsesjonene som gis som rene overskuddsprosjeKter. Vi minner om at arealkostnadene er veldig store, og at dette overhodet ikke vurderes når konsesjonene blir gitt. Dette kan tolereres i prosjekter som begrunnes med forsyningssikkerhet, men det er ingen tvil om at arealinngrepene må vektes mye tyngre i de øvrige prosjektene.

Arealinngrepet på Øyfjellet er altså ikke nødvendig pga. energibehovet, men iverksettes fordi vindkraftverk pga. økonomiske virkemidler gir økonomiske fordeler for konsesjonær. Begrunnelsen for å bygge ned et område på 50 km² fjell er altså rent bedriftsøkonomisk, og Motvind Norge mener energiloven § 3-1 ikke gir tilstrekkelig hjemmel når anlegget kun har bedriftsøkonomiske fordeler, og ikke kan begrunnes med forsyningssikkerhet.

Ifølge plan- og bygningsloven skal alle tiltak og vedtak om arealer fattes med utgangspunkt i formålet om bærekraft. Ingen av arealene i konsesjonene vi har sett har en slik bærekraftsvurdering, heller ikke Øyfjellet.

Det har aldri tidligere i energilovens historie vært en situasjon der energianlegg etter energianlegg på samlebånd er utviklet i en strukturert forretningsprosess for så å bli solgt til utenlandske eiere. Dette til tross for at målene i fornybardirektivet og elsertifikatloven er nådd. Statnett har uttalt at det ikke er behov for mer kraft. Men hverken forvaltningen eller politikerne er tilsynelatende villige til å sette en øvre grense for kraftproduksjonen. Argumentasjonen vi har sett er fordi en øvre grense vil kunne forstyrre markedet. Energimarkedet er riktignok konkurranseutsatt, men vi kan ikke se at det er hjemmel i energiloven for å konkurranseutsette arealene i Norge, selv om de brukes til energiproduksjon.

De økonomiske driverne medfører at enorme LNF-områder kapitaliseres og selges til utenlandske eiere uten at premisene for dette er en del av energilovens system. Når folk får bevissthet om det som skjer, oppfattes regimet også som i strid mot den alminnelige rettsoppfatning. Det norske folk har et eierforhold til fjellene gjennom allemannsretten, selv om ikke alle er grunneiere.

Ordningen innebærer at alle arealer i Norge ligger åpent for energiproduksjon. Motvind Norge mener det ikke er tilstrekkelig hjemmel i energiloven for dette, og at arealinngrepene i natur, overfor andre næringsinteresser, folk og dyr, trenger en tydeligere hjemmel i lov, i tråd med grunnlovens § 113.

4. Det faktiske grunnlaget i MTA-planene, og dermed konsesjonen, er mangelfullt.

4.1 MTA-planen for planområdet viser ikke fram arealkonsekvensene.

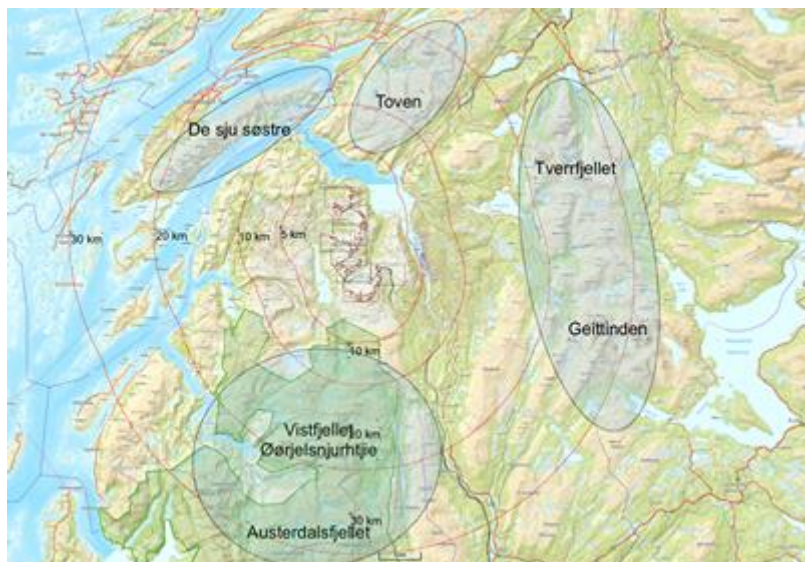
MTA planen har flere kart med synlighet, men alle stanser ved 20 km avstand. Motvind Norge har fått utarbeidet nye konsekvenskart som viser at det planlagte vindkraftverket vil bli godt synlig fra

hele Helgelandskysten, bl.a. fra hele rekka Syv søstre. Spesielt i øst og også noe i sør vil turbinene bli synlige langt utover 20 km.

Grafikken i MTA-kartene toner ned konsekvensene, og det er ikke lett å studere dem da de har dårlig oppløsning, og blir svært små i A4-format. Det er ikke lett å trenge inn materien, og i praksis underkommuniseres konsekvensene for dominans og synlighet. Vindkraftverket omtales også som «Øyfjellet vindkraftverk», men i realiteten er det *alle fjellene i fjellområdet Vesterfjellan* som nå er planlagt bygd ned. Selve Øyfjellet tilhører planområdet, men alle turbiner er fjernet derfra. Det geografiske området som rammes er dermed ikke nevnt.

I tillegg til de sju fjellene i Vesterfjellan er det altså 4-6 fjellområder som får forringet kvalitet, og Motvind Norge lurer på om folk på Helgeland og innover mot svenskegrensa, egentlig er klar over omfanget av dette?

Kartet med anlegget er tegnet inn fra MTA-planen. Det er tegnet inn sirkler i avstand 5, 10, 20 og 30 km fra turbinene. Nasjonalparken Lomsdal Visten ligger godt innenfor synsvidde. De sju søstre ligger 15 km unna. Toven, Tverrfjellet og Geittinden ligger 10-20 km unna. Alle kart er utarbeidet av Bård S. Solem.

4.2 Er synligheten egentlig kjent for folk på Helgeland og i Mosjøen?

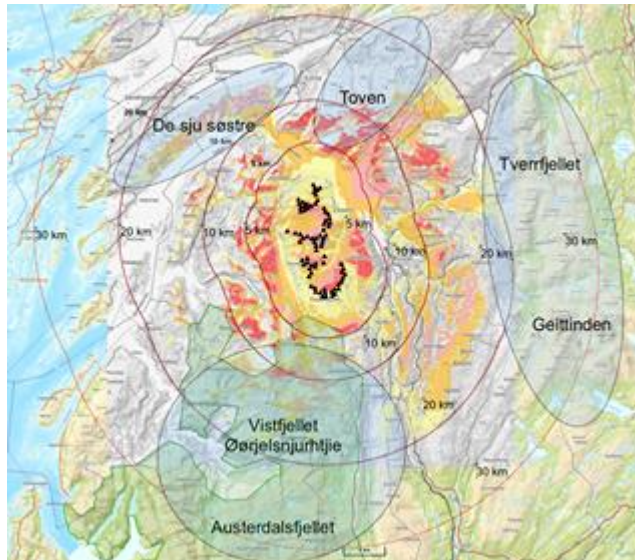
Motvind Norge stiller spørsmål om dette er i strid med retten til miljøinformasjon, og den generelle retten til å kunne ivareta sine interesser. Det er mange som lever av turistrelatert virksomhet i området som også er kjent som et av Norges vakreste. Dette temaet er ikke en del av vurderingsgrunnlaget hverken for konsesjonen eller MTA-planen.

4.3 Allemannsretten er ikke vurdert.

Det er ikke bare grunneiere, berørte naboer og andre næringer som har rett på et miljø og på miljøinformasjon som gjør det mulig å ivareta interessene. Det gjelder alle som blir berørt av arealkonsekvensene. Motvind Norge kan ikke se at konsekvenser for allemannsretten er vurdert. Dette gjelder jo ikke bare for planområdet, men også alle fjellpartiene omkring.

Anlegget vil være svært synlig fra sentrale fjellrygger og topper i De sju søstre, Toven, Tverrfjellet, Geittinden, Vistfjellet og Austerdalsfjellet.

Gleden av å komme seg opp på en fjelltopp med denne utsikten blir svært forringet. Det vises ikke så godt på et kart - men det oppleves sterkt og som en sorg over at vår felles fjellnatur raseres.

4.4. Totaldominans er ikke vist fram på kart.

Kartet fra Motvind Norge viser totaldominans (3x turbinhøyden) og ytre visuelle dominanssone (10x turbinhøyden). Dette er dramatiske arealbruksendringer som ikke visualiseres i søknader eller MTA-plan. Men det er likevel begreper som NVE og Miljødirektoratet benyttet i sine beskrivelser. Dette er i faktisk konsekvens industrialisering av enorme områder. Legg merke til hvor liten Mosjøen og industrianlegget der blir! Dominansen er teoretisk beregnet på flat mark, men i kupert terreng der turbinene står på høydedrag blir dominansen større enn det kartet viser.

Sammenlignet med den nitidige dokumentasjonen som kreves i plan- og bygningsloven for mindre bygningstiltak, er det svært betenkelig at disse enorme anleggene kan kjøres gjennom på denne måten.

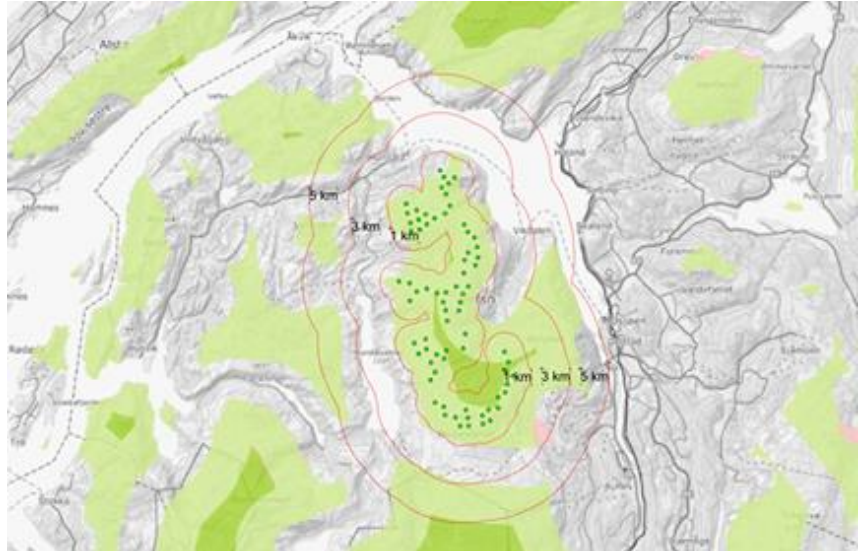
Visualiseringen vi har gjort viser hvor store inngrep og arealkonsekvenser det er snakk om, og dette er ikke vurdert hverken i MTA-planen eller konsesjonen. Dette kan være et brudd på forvaltningslovens § 17, retten til miljøinformasjon i miljøinformasjonsloven og grl. § 112. Motvind Norge mener arealkonsekvensene må tillegges mye større vekt, og at konsesjoner som ikke har vurdert dette, har hjemmelsmangel.

5. MTA-plan pkt. 13 og 14

5.1 Naturmangfold og INON.

Anlegget fjerner all inngrepsfri natur i Vesterfjella (mørkegrønne områder.) Området utgjør 125 km² inngrepsfri natur innenfor 5 km avstand. I tillegg kommer kraftlinja og adkomstveien.

Areal tap og tap av INON er ikke vurdert i et økosystemperspektiv, selv om areal tap og tap av arter ifølge FN er den alvorligste miljøtrusselen i dag. Klimatrusselen kommer på tredje plass.

5.2. Metode og redegjørelse for faktum om naturmangfold er mangelfull

Det er dessverre en gjenganger hos en rekke konsulenter og selskaper at de tar for lett på faktagrunnlaget som skal ligge til grunn for vurderingen om naturmangfold. For Øyfjellet Vindkraftverk gjelder dette Multiconsult, Norconsult og Rambøll. Nedenfor gis noen eksempler:

MTA for planområdet: På side 14 skriver Multiconsult at konsesjonsområdet «ikke berører utvalgte naturtyper». Dette er feil faktum, og riktig faktum er enkelt å oppdrive, da kystlynghei er en utvalgt naturtype som er registrert i området og dessuten omtalt i utredning naturmangfold fra Norconsult i 2013. For å oppfylle kriteriene i lovverket må naturtypen være avgrenset og gitt verdi A eller B. Ved Øyfjellet er ikke verdikartlegging gjennomført.

Listen over rødlistearter er ikke endret, selv om status i registrene er endret.

Bruk av kildene «Naturbase» eller «Artsdatabase» gir ikke tilstrekkelig datagrunnlag da begge på langt nær er fullstendige databaser.

I MTA for adkomstvei har Norconsult utført naturtypekartlegging i oktober/november 2017. Dette er alt for sent på året til å kartlegge naturtyper og flora på detaljnivå. Området har svært omfattende og utfordrende artsgrupper som moser, sopp og lav, Disse artsgruppene har mange rødlistearter og krever spesialkompetanse. Flere fagmiljøer ville underkjent rapporten da den er utført av én og samme person. Det er vanlig i slike omfattende utbygginger er å benytte seg av ulikt personell fra ulike fagdisipliner. En generell kompetanse er ikke tilstrekkelig til kartlegging for irreversible og omfattende inngrep som dette.

I MTA for adkomstvei på side 31 skriver Rambøll at de har hatt «nylig sjekk i Artsdatabanken» for oppdateringer på registrerte rødlistearter for flora. Dette er ikke datert. Derimot står det innledningsvis at dokumentet er revidert 06.05.2019. En må da anta at den nylige sjekken er gjort i forbindelse med dette. Da er det ikke godt nok at de ikke samtidig oppdaterte dokumentet ihht.

rødlistestatus for naturtyper som ble utgitt november 2018, og som ville endret omfang og konsekvens.

I MTA for adkomstvei nevnes heller ikke hønehauk, selv om den ifølge andre rapporter har kjent hekkelokalitet i nærheten til adkomstveien. Dette er et element som er obligatorisk å ha med i dokumentet som omhandler adkomstvei. Hønehauken er rødlistet som NT (nært truet). Et minimumskrav må være lokalisering av hekkelokalitet og unngå forstyrrelser i hekketid ved eventuelt arbeid. Det er svært kritikkverdig at slikt blir utelatt i dokumenter som omhandler så omfattende inngrep.

Adkomstveien skal i tillegg krysse elv, bekker, grotte og bevege seg i myrlandskap. Rambølls vurderinger i tabell side 29 rundt påvirkning av naturtyper fremstår godt underestimert.

5.3. Mangelfulle utredninger om natur og naturgrunnlag gir mangelfullt beslutningsgrunnlag

Utredningene om naturgrunnlag er grunnleggende for alle konsesjoner. Når disse er så ufullstendige som påvist over, særlig i forhold til utrydningstruende arter, fremstår kartleggingene og vurderingene som tilfeldige.

Når vi ser at dette gjentar seg i mange konsesjoner står vi i praksis overfor en systemfeil. Feil faktum kan innebære at det er fattet vedtak som ikke burde vært fattet, og at det f.eks. ikke er satt vilkår som beskytter artsmangfoldet.

Dette viktige beslutningsgrunnlaget er basert på ufullstendig saksbehandling fra profesjonelle konsulentselskap som tar godt betalt for oppdraget. Når utredningene har så alvorlige mangler overlates faktum til tilfeldighetene, og til om frivillige interesser ettergår utredningene. Forvaltningen bør generelt stille mye strengere krav til disse utredningene, og særlig når det dreier seg om inngrep i en størrelsesorden vi tidligere ikke har hatt her i landet.

5.4. Særlig om konsekvenser for fugl.

Motvind Norge kan ikke se at konsekvensene for fugl av økt rotordiameter fra 120 m til 170 m er omtalt. Ny rødlistevurdering og sveiphøyde over bakken er elementer som bør være med i en ny utredning.

6. MTA-vilkår 15. Reindrift

Ettersom konsesjonens vilkår 15 er satt i klagebehandlingen av OED, skal ikke begrunnelsen for avslaget på et annet kraftverk tas med i begrunnelsen for MTA-planen her. MTA-planens begrunnelse (om Mosjøen vindkraftverk) har dermed ikke relevans. Tillatelsen ble gitt under forutsetning av at flyttveien i Øyfjellet vindkraftverk skulle sikres, og det er det vi må forholde oss til nå. Spørsmålet er om vilkåret i klagevedtaket er overholdt i MTA-planen. Konkret er det et spørsmål om flyttleien er sikret gjennom avbøtende tiltak.

Det er stadig mer dokumentasjon som tilsier at reindrift ikke er kompatibelt med vindkraftverk. Reinen vil ikke gå inn i områdene. Konsesjonær har foreslått å legge enda flere turbiner, og ikke færre, inn i det aktuelle området, noe som kan tyde på at de er kjent med problemstillingen, og ikke har til hensikt å avbøte tiltaket med færre eller ingen turbiner. Vilkåret om at «flyttleien skal sikres» blir dermed lite relevant i forhold til realiteten, og de avbøtende tiltakene som er foreslått adresserer ikke det egentlige problemet, at flyttleien i praksis blir stengt. Dette er i strid med reindriften § 22. Lovstrid i MTA-planen kan ikke avbøtes med dialog, gjerder eller transport, men må rettes opp slik loven foreskriver, gjennom vedtak av Mat- og landbruksdepartementet.

Her må grunnlaget for forbudet mot å endre på en flyttlei vurderes. Verdien som ligger i et trekk innarbeidet gjennom flere hundre år, kunnskap hos reinen ift. hvor trekket går, hvor det finnes mat og hvor de kan kalve mv. må på bordet i en slik vurdering. Dette har uvurderlig verdi, både for den samiske kulturen og rent økonomisk. De foreslåtte avbøtende tiltakene vil kanskje teknisk sikre at reinen får tilgang til områdene på andre siden av vindkraftverket, men det er ikke sikret at de får tilgang til beiteland underveis. Det fortelles at det er vanlig å stoppe der det finnes beite. Dette kan ha varighet av 1 døgn, 1 uke eller 3 uker, avhengig av beiteforholdene det året, og dette er minimumsfaktorer for reindriften. Tiltakene som foreslås er dermed ikke kompatible med reindriften forutsetninger for drift, og Motvind Norge stiller seg undrende til at et kommersielt foretak kan overta arealer og rettigheter til andre næringsinteresser på et slikt grunnlag.

Vilkår om avbøtende tiltak som ikke har reell betydning kan ikke anses som mulig å oppfylle. Motvind Norge anser flyttleien som endret i strid med reindriften § 22, noe som bare kan vurderes og avgjøres av det forvaltningsorganet som er tillagt kompetanse gjennom reindriften.

Dette er nok et eksempel på at NVE ikke har tatt hensyn til sine samordningsplikter etter plan- og bygningsloven § 3-1.

Se ytterligere punkter om reindrift og iskast på neste side.

7. MTA- plan nr 23. Iskast

7.1 Hele fjellheimen er blokkert

I MTA-planen er radiusen for iskast oppgitt til 280 m. Som vi ser av kartet blir hele fjellheimen blokkert av faren for iskast. Det kan oppstå iskast på 2 timer - dvs. at forvarsel er vanskelig, fordi det da blir umulig å varsle de som har tatt seg inn i fjellet før iskast oppstår. Dette har både betydning for turgåere, sau på beite og reindrift og ville dyr.

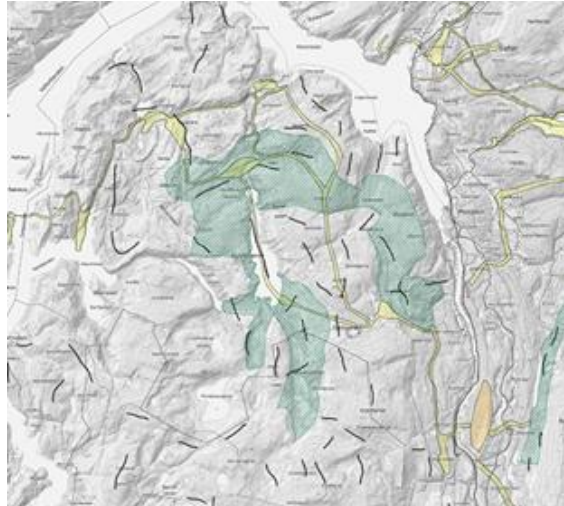
Avbøtende tiltak i form av skilting vil ikke hjelpe dyr, og det vil i praksis gjøre at ingen personer beveger seg i området. At det «tilrettelegges for friluftsliv her» fremstår som et avbøtende tiltak uten reell verdi.

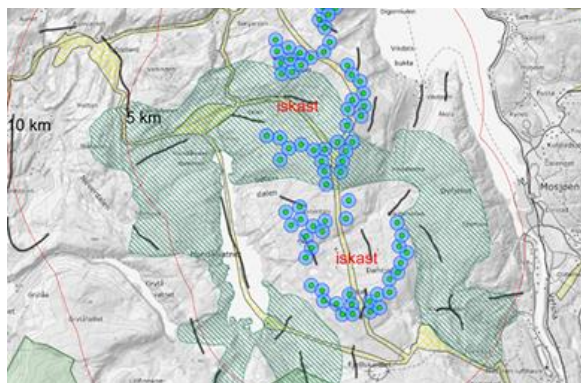
7.2. Reindrift og iskast.

MTA-planen nevner overhodet ikke utfordringene reindrift vil få i forhold til iskast. Vindkraftanlegget legges midt i vårbeite for okse og kalvingsland, og flyttlei.

Faren for iskast er ikke med i vurderingen av reindriftens forutsetninger for drift. Den viser på nytt at hverken vindkraftverket eller forslagene til avbøtende tiltak ikke lar seg forene med reindriften. Det grønne på kartet er kalvingsområder.

Dette kartet viser iskast i kalvingsområde og trekkruter. Oksebeiteland som vårbeite dekker hele området.

MTA-planen er mangelfullt utredet når det gjelder iskast og risiko for skade.

8. MTA-plan nr. 18 Støy

Konsesjonsvilkåret om støy tar utgangspunkt i en foreldet forståelse av støyretningslinjene. «Støynivået ved bygninger med støyfølsom bruk bør ikke overstige Lden 45 dBA. Dersom det vurderes som nødvendig for vindkraftverkets realiserbarhet at støynivået overstiger Lden 45 dBA ved bygninger med støyfølsom bruk, skal detaljplanen omfatte aktuelle tiltak for å avbøte virkninger ved disse bygningene. Dersom konsesjonær mener at bygninger med støynivå over Lden 45 dBA ikke har støyfølsom bruk, skal dette dokumenteres i detaljplanen.»

OED har i vedtak av 20. desember 2018 fastslått at Lden 45 dbA worst case er et ufravikelig konsesjonsvilkår:

«NVE har satt et vilkår som synes å tillate at støynivået kan overskride grensen på Lden 45 dBA – "dersom det vurderes som nødvendig for vindkraftverkets realiserbarhet". Etter

departementets mening er ikke dette et tilfredsstillende vilkår når det gjelder støyvirkninger. Departementet bemerker at dersom E.ON ikke lykkes med å oppnå enighet om frivillig avtale med en eier, er det konsesjonærens ansvar å sørge for plassering av turbinene med tilstrekkelig avstand fra nærmeste turbin til eventuell hytte eller bolig, som gjør at retningslinjen ikke overskrides. Departementet presiserer at dette fastsettes som et ufravikelig konsesjonsvilkår. NVEs vilkår må endres dersom konsesjonen stadfestes.»

Det samme må da gjelde for Øyfjellet vindkraftverk.

I tillegg lar det seg hevde at maks grensen på Lden 45 dbA worst case er for høy i «stille områder». Vesterfjellan er som sagt før LNF-område, beiteland og INON, og om det skulle være områder som kan karakteriseres som «stille» med anbefalt maks grense på Lden 35 dbA worst case, så må det være her. Dette er ikke vurdert.

All støyfølsom bebyggelse som omfattes av en støyradius på Lden 40 dbA skal kartfestes. Motvind Norge kan ikke se at dette er omtalt i MTA-planen, og stiller spørsmålstegn ved om dette er gjort, f.eks. for hyttene som ligger nede ved Hundålsvatnet, da de ikke er med på støykartet i MTA-planen.

Støyvilkåret i seg selv er ugyldig, og vilkåret i MTA-planen anses derfor ikke oppfylt. I tillegg foreligger mangelfulle utredninger ift. stille områder og støyfølsom bebyggelse i støyradiusen på Lden 40 dbA worst case. MTA-planen kan ikke godkjennes med disse manglene.

9. Konklusjon

Motvind Norge mener at MTA-planen og konsesjonen for Øyfjellet vindkraftverk ikke har tilstrekkelig hjemmel i energiloven, og anmoder om at hjemmelsgrunnlaget avklares.

Saksbehandlingen heftes med så store saksbehandlingsfeil at konsesjonen må anses ugyldig.

MTA-plan for planområdet og adkomstveg har så store mangler at flere av vilkårene ikke er oppfylt. Konsesjonen kan alene av den grunn ikke godkjennes.

I tillegg går det fram at NVE har gitt utsatt driftsstart til 31.12.2021. Omfanget og størrelse av anlegget (infrastruktur, mengde turbiner o.l.) gjør at driftsstart av anlegget lite realistisk innen fristen. Hvis konsesjonen og MTA-plan likevel anses gyldig, bør forvaltningen underrette om at det ikke blir gitt utsatt frist, og at konsesjonæren er økonomisk ansvarlig for å få anlegget ferdig innen fristen.

Anleggsarbeidet på adkomstvegen også stanses inntil klagebehandlingen er ferdig.

Med hilsen

Eivind Salen

Styreleder

Rune Haaland

Generalsekretær

Vedlegg: Motvind Norges rettslige interesse